

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Загальноуніверситетські кафедри

Кафедра музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Інга ЧХАТАРАШВІЛІ-ПЕТРАШ

«8» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВИЙ ТА АНСАМБЛЕВИЙ КЛАС

(назва навчальної дисципліни)

рівень освіти	вищої	Перший (бакалаврський) (перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий, освітньо-творчий))
спеціальність		В6 Перформативні мистецтва (шифр і назва спеціальності)
освітня програма		Акторська майстерність драматичного театру і кіно (назва освітньої програми)

Київ – 2025

Розробники:

Мусієнко Валентина Іванівна, доцент, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник культури України, кафедра музичного виховання;

Викладачі:

Мусієнко Валентина Іванівна, доцент, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник культури України;

Юрченко Анатолій Миколайович, старший викладач, кафедра музичного виховання;

Турченко Ольга Миколаївна, старший викладач, кафедра музичного виховання.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музичного виховання

Протокол від «5» вересня 2025 року № 8

Завідувач кафедри

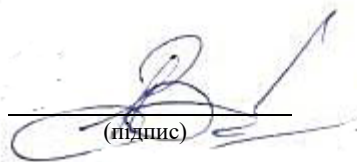
(підпис)

Валентина МУСІЄНКО

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Доцент,

Заслужений артист України

(підпис)

Олександр ЗАВАЛЬСЬКИЙ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (П)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	II-IV			
Семестр	4-7			
Кількість кредитів -	4			
Загальний обсяг годин -	120			
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	Семінарські			
	Практичні			
	110			
	Індивідуальні			
	Лабораторні			
	Самостійна робота			
	10			
Вид підсумкового контролю	залік / іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни - сформувати у студентів-акторів початкові вокально-хорові та ансамблеві навички, розвинути слухову злагодженість, відчуття ансамблю, сценічну виразність під час колективного співу, а також здатність інтегрувати вокальне виконання у драматичну дію.

Завдання:

1. Ознайомити студентів з основами вокальної техніки, дихання та артикуляції.
2. Розвинути навички інтонування, ансамблевої злагодженості та тембрового злиття.
3. Виховати відчуття ритму, форми, динамічного балансу у співі.
4. Навчити працювати з простими хоровими або ансамблевими партитурами.
5. Розвинути сценічну виразність, увагу до партнера, колективну взаємодію.
6. Підготувати студентів до виконання вокально-хорових сцен у драматичному театрі.
- 7.

Передумови для вивчення відсутні.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

- ПР01. Володіти виконавськими вміннями й навичками професії, елементами внутрішньої і зовнішньої техніки актора драматичного театру і кіно. Обирати оптимальні художньо-виразальні та технічні засоби для відтворення власного креативного задуму.
- ПР02. Мати теоретичні та практичні знання у сфері перформативного мистецтва. Вміти відтворювати в художніх сценічних образах власне мистецьке бачення, а також вміти створювати сценічний образ у співавторстві з режисером, акторським

хоровому чи ансамблевому номері														
Тема 8. Підсумкова робота. Підготовка та виконання ансамблевого/хорового твору				15										
Разом				30										
УСЬОГО				110			10							

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи вокально-хорового співу. Дихання, звукотворення, артикуляція.

Основні поняття: вокальне дихання, опора звуку, резонатори, артикуляція, дикція, вокальна постава.

Ключові слова: дихання, звук, позиція, чіткість, розспівування, мова-спів.

Рекомендована література:

Цюряк І. О., Федорченко В. К., Борисенко Н. С. Хоровий клас : навч. посіб. / І. О. Цюряк, В. К. Федорченко, Н. С. Борисенко. — Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2019. — 119 с.

Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/33274/1/horovyj-klas.pdf> (eprints.zu.edu.ua)

Тема 2. Унісон як основа ансамблевого співу.

Основні поняття: унісон, інтонація, точність, спільне дихання, слухова координація.

Ключові слова: злагодженість, одночасність, чистота звуку, слух, єдність звучання.

Рекомендована література:

Костенко Л. В., Шумська Л. Ю., Шумський М. О. Хоровий клас : навч. посіб. / Л. В. Костенко, Л. Ю. Шумська, М. О. Шумський. — [Л.] : [б.в.], 2012. — 184 с.

Режим доступу:

<https://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/1952/1/%D0%9A%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9B.%D0%92.%2C%20%D0%A8%D1%83%D0%BC%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%9B.%D0%AE.%2C%20%D0%A8%D1%83%D0%BC%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%9C.%D0%9E.%D0%A5%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81.%202012.pdf> (lib.ndu.edu.ua)

Тема 3. Ансамбль: злиття тембрів, баланс, динаміка.

Основні поняття: ансамбль, тембр, динаміка, баланс, слухова рівновага.

Ключові слова: злиття, м'якість, балансування, сила звуку, гармонійність.

Рекомендована література:

Смирнова Т. А. Хорознавство : навч. посіб. — [м. Хarkiv] : [б.в.], 2018.

Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstreams/280d9b8c-722e-403a-9842-1869fed9108c/download>

Тема 4. Хорова побудова і структура. Робота з партіями.

Основні поняття: голоси, партія, партитура, хоровий склад, вертикаль, гармонія.

Ключові слова: сопрано, альт, тенор, бас, читання з нот, хорове звучання.

Рекомендована література:

Т. А. Ланіна. Теоретичні основи вокального ансамблевого виконавства // Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі, вип. 2, 2017.

Режим доступу:

https://elibrary.kubg.edu.ua/23198/1/T_Lanina_MM0D_2_2017_IM.pdf

Тема 5. Робота над дво- та триголосними творами.

Основні поняття: багатоголосся, вертикаль, поліфонія, канон, імітація, гармонічна точність.

Ключові слова: двоєголосся, триголосся, співзвуччя, гармонія, слухова взаємодія.

Рекомендована література:

Цюряк І. О. та ін. Хоровий клас : навч. посіб. — Житомир, 2019. — 119 с.

Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/33274/1/horovyj-klas.pdf> (eprints.zu.edu.ua)

Тема 6. Ансамблевий спів у драматичній дії.

Основні поняття: сценічна виразність, драматична дія, дикція, емоційність, пластика.

Ключові слова: актор, образ, дія, голос, сцена, емоція.

Рекомендована література:

Хоровий клас (практика хорового співу та роботи з хором) : навч. посіб. — Харків : [б.в.], 1994.

Режим доступу: <https://odma.edu.ua/wp-content/uploads/horovyj-klas.pdf>

Тема 7. Робота над художнім образом у хоровому чи ансамблевому номері.

Основні поняття: образ, художній задум, виразність, сценічна дія, ансамблева взаємодія.

Ключові слова: характер, емоція, стиль, композиція, виразність, пластика.

Рекомендована література:

Цюряк І. О. та ін. Хоровий клас : навч. посіб. — Житомир, 2019. — 119 с.

Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/33274/1/horovyj-klas.pdf> (eprints.zu.edu.ua)

Тема 8. Підсумкова робота. Підготовка та виконання ансамблевого/хорового твору.

Основні поняття: репетиція, сценічна взаємодія, виконання, виразність, ансамбль.

Ключові слова: завершення, узгодженість, публіка, виступ, колектив.

Рекомендована література: Якимчук Л. М. Хоровий клас та практика роботи з хором : навч.-метод. посіб. — Вінниця, 2007.

Режим доступу: <https://arts-library.com.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/333/%D0%A5%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%20%D0%B7%20%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BC%202007.pdf?isAllowed=y&sequence=1> arts-library.com.ua

5. Методи навчання

Демонстраційний метод: викладач демонструє правильне виконання технік співу, після чого студенти повторюють. Це допомагає візуалізувати правильну постановку голосу та артикуляцію.

Метод слухового сприйняття: студенти тренують вокальний слух через слухання професійних виконань, розбір звукових помилок, а також співають під наглядом викладача для корекції.

Практичні вправи та розспівки: регулярні вокальні вправи для розвитку дихання, артикуляції, інтонації та зміцнення голосових зв'язок. Розспівки допомагають підготувати голосовий апарат до складніших завдань.

Метод моделювання: студенти опрацьовують конкретні ролі, що дозволяє моделювати різні вокальні стилі й емоційні стани, використовуючи голос як інструмент драматургії.

Метод самоконтролю: використовується для розвитку здатності контролювати власний голос через запис свого співу та аналіз виконання.

Інтерактивний метод: створення умов для обговорення технічних аспектів вокалу в групах, що дозволяє студентам обмінюватися досвідом і коригувати помилки.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1	Виконати комплекс вправ на розвиток діафрагмального дихання. Повторити артикуляційні вправи перед дзеркалом (скоромовки, звуконаслідування). Прослухати аудіозаписи прикладів чіткої дикції у співі (українські народні пісні).	Усна	2
2	Виконати вправи на інтонування простих звуків у межах терції. Прослухати записи хорового співу в унісоні, визначити спільність звучання. Записати власне виконання простої мелодії в унісон з аудіозразком.	Усна	2
3	Виконати вправи на зміну гучності голосу (крещендо, димінуендо). Прослухати ансамблеві твори (вокальні дуети, хори) — визначити баланс між голосами. Підготувати коротку вокальну фразу з контролем динаміки.	Усна	2
4	Ознайомитися з хоровими партіями (візуально). Вивчити основні позначення в нотному записі (ключі, тривалості, динаміка). Визначити свій голосовий діапазон за допомогою клавішного інструменту або додатку.	Усна	2
5	Прослухати приклади дво- та триголосного співу. Спробувати співати другу партію знайомої мелодії. Виконати вправи на гармонійне співзвуччя (терції, кварта, квінти).	Усна	2

6	Підготувати невеликий вокальний фрагмент із драматичним підтекстом. Проаналізувати приклад з театральної вистави або мюзиклу, де використовується ансамблевий спів. Відпрацювати дикцію та інтонацію у короткому діалозі-співі.	Усна	2
7	Створити акторський етюд на основі вокального фрагмента. Визначити художній образ у пісні та спробувати його передати через міміку і голос. Прослухати виконання одного твору у різних інтерпретаціях, порівняти виразність.	усна	2
8	Вивчити текст і мелодію обраного твору. Відпрацювати вокальні фрази з урахуванням динаміки й інтонації. Підготувати короткий сценічний етюд із використанням співу.	Усна	2

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Технічна точність. 0-1 бал: Виконання вокальних технік (інтонація, артикуляція, дихання) на належному рівні, контроль за звуком у різних регістрах. Висока точність та коректність застосування видів атаки звуку.	0.5
Інтонаційна точність. 0-1 бал: Студент демонструє здатність коригувати помилки, точно інтонувати та контролювати звук. Здатність самостійно аналізувати якість свого співу.	0.5
Креативність і художня виразність. 0-1 бал: Використання вокальних технік для художньої інтерпретації творів. Здатність передати емоційний зміст через темброві та динамічні зміни. Оригінальність у виконанні.	0.5
Творчий підхід до виконання. 0-0,5 бали: Студент застосовує нестандартні рішення у виконанні завдань, використовує додаткові матеріали або інструменти для досягнення кращих результатів. Готовий експериментувати та самостійно шукати нові підходи.	0.5
Максимальна кількість балів	2 за тему

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль: залік.

Критерії оцінювання при поточному контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Технічна точність. 0-1 бал: Виконання вокальних технік (інтонація, артикуляція, дихання) на належному рівні, контроль за звуком у різних регістрах. Висока точність	5

та коректність застосування видів атаки звуку.	
Інтонаційна точність. 0-1 бал: Студент демонструє здатність коригувати помилки, точно інтонувати та контролювати звук. Здатність самостійно аналізувати якість свого співу.	5
Креативність і художня виразність. 0-1 бал: Використання вокальних технік для художньої інтерпретації творів. Здатність передати емоційний зміст через темброві та динамічні зміни. Оригінальність у виконанні.	5
Творчий підхід до виконання. 0-0,5 бали: Студент застосовує нестандартні рішення у виконанні завдань, використовує додаткові матеріали або інструменти для досягнення кращих результатів. Готовий експериментувати та самостійно шукати нові підходи.	5
Максимальна кількість балів	20

Підсумковий (семестровий) контроль – залік, екзамен.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
Технічна точність. 0-1 бал: Виконання вокальних технік (інтонація, артикуляція, дихання) на належному рівні, контроль за звуком у різних регістрах. Висока точність та коректність застосування видів атаки звуку.	10
Інтонаційна точність. 0-1 бал: Студент демонструє здатність коригувати помилки, точно інтонувати та контролювати звук. Здатність самостійно аналізувати якість свого співу.	10
Креативність і художня виразність. 0-1 бал: Використання вокальних технік для художньої інтерпретації творів. Здатність передати емоційний зміст через темброві та динамічні зміни. Оригінальність у виконанні.	10
Творчий підхід до виконання. 0-0,5 бали: Студент застосовує нестандартні рішення у виконанні завдань, використовує додаткові матеріали або інструменти для досягнення кращих результатів. Готовий експериментувати та самостійно шукати нові підходи.	10
Максимальна кількість балів	40

8. Розподіл балів, які отримують студенти

3 курс / 5-й семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи				Сума балів
T 1	T 2	T 3	T 4	80
20	20	20	20	

4 курс / 7-й семестр:

За результатами поточного контролю та самостійна роботи				Сума балів
T 5	T 6	T 7	T 8	60
15	15	15	15	

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

- Гринчук О. В. *Вокальний ансамбль : методика роботи.* — Вінниця : Нова книга, 2017. — 96 с.
Режим доступу:
https://ir.vnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12617/Grynchuk_Vokalnyi_ansambl.pdf
- Гуренко І. В. *Вокальне мистецтво в акторській підготовці : навчальний посібник.* — Харків : ХДАК, 2020. — 128 с.
Режим доступу:
https://repository.kname.edu.ua/bitstream/123456789/30075/1/Hurenko_Vokalne_mystectvo.pdf
- Козир В. І. *Основи вокальної методики : навчальний посібник.* — Київ : КНУКіМ, 2018. — 104 с.
Режим доступу:
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/28494/1/V_Kozyr_Osnovy_vokalnoyi_metodyky.pdf
- Костенко Л. В., Шумська Л. Ю., Шумський М. О. *Хоровий клас : навчальний посібник.* — Львів : [б. в.], 2012. — 112 с.

- Режим доступу:
<https://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/1952/1/Костенко%20Л.В.%2С%20Шумська%20Л.Ю.%2С%20Шумський%20М.О.%20Хоровий%20клас.%202012.pdf>
5. Рябоконт О. П. *Хорова література : навчальний посібник*. — Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2015. — 212 с.
Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1105/1/Riabokon.pdf>
6. Сухенко Л. В. *Методика роботи з хором : навчальний посібник*. — Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2016. — 148 с.
Режим доступу: https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/2020/04/Suhenko_metodyka_z_horom.pdf
7. Цюряк І. О., Федорченко В. К., Борисенко Н. С. *Хоровий клас : навчальний посібник*. — Житомир : Вид-во О. О. Євенок, 2019. — 119 с.
Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/33274/1/horovyj-klas.pdf>

10. Інформаційні ресурси

- 1. Ноти України**
<https://noty.com.ua/>
Український сайт з нотами для різних інструментів та вокалу, зокрема для хорових колективів.
- 2. Notatky.com.ua**
<https://notatky.com.ua/>
Платформа, яка надає доступ до нот українських пісень та творів.
- 3. Musescore Україна**
<https://musescore.com/user/14896356>
Спільнота українських композиторів та музикантів на міжнародній платформі Musescore, яка пропонує ноти для різних виконавців.
- 4. IMSLP (International Music Score Library Project)**
<https://imslp.org/>
Одна з найбільших музичних бібліотек у світі, яка пропонує безкоштовний доступ до нот класичної музики, включаючи вокальні твори.
- 5. 8notes**
<https://www.8notes.com/>
Сайт з нотами для різних інструментів та вокалу, включаючи пісні різних жанрів та рівнів складності.
- 6. Musescore**
<https://musescore.com/>
Міжнародна платформа для пошуку та публікації нот, з великим розділом для вокалістів. Можна знайти як класичні, так і сучасні композиції.
- 7. ChoralWiki (Choral Public Domain Library)**
<http://www.cpd.org/>
Бібліотека хорових творів, де можна знайти нотні партитури для різних типів хорів та вокальних ансамблів.
- 8. Sheet Music Plus**
<https://www.sheetmusicplus.com/>
Міжнародний ресурс для купівлі нотних матеріалів. Містить великий вибір вокальних творів різних жанрів і стилів.